

4. MODUL

A FELELŐS ONLINE VISELKEDÉS ÉS A TÁRSADALMI-ÉRZELMI TANULÁS ELŐMOZDÍTÁSA

erasmediah.eu

**Co-funded by
the European Union**

4.1 Tananyag

Az online és közösségimédia- etika megértése

ERASMEDIAH

Educational Reinforcement Against
the Social Media Hyperconnectivity

**Co-funded by
the European Union**

4.1. lecke

Az online és közösségimédia-etika megértése

Célok:

- Segíteni a fiataloknak megérteni az etikus viselkedés fontosságát az online terekben.
- A digitális jogokkal, felelősségekkel és az online tevékenységek következményeivel kapcsolatos tudatosság előmozdítása.
- A tisztelet, az empátia és a befogadás ösztönzése a digitális kommunikációban.
- Útmutatást nyújtani az etikai dilemmákkal kapcsolatos eligazodásához a digitális környezetben.

Fő üzenet(ek):

- Az etikus online viselkedés bizalmat, tiszteletet és biztonságot épít a digitális közösségekben.
- Az online tevékenységeknek valós következményei vannak – mindig vedd figyelembe a saját magadra és másokra gyakorolt hatásukat.
- Az etikus viselkedés magában foglalja a magánélet tiszteletben tartását és védelmét, valamint az online döntésekért való felelősségvállalást.
- Mindenkinek szerepe van a pozitív digitális környezet megteremtésében empátia, felelősségvállalás és megalapozott döntéshozatal révén.

LECKE TÍPUSA

Áttekintés

Ma a digitális környezetben tanúsított etikus viselkedés fogalmát, valamint annak fontosságát fogjuk megvizsgálni egy biztonságos, tiszteletteljes és felelősségteljes online közösség kiépítésében. Együtt megvitatjuk, mit jelent etikusan viselkedni a digitális terekben, megvizsgáljuk online cselekedeteink hatását, és elgondolkodunk azon, hogyan hozhatunk felelősségteljes döntéseket a digitális környezetben való részvétel során.

A workshop 4 lépésre tagolódik:

- 1: Bevezetés az online etikába és az első hozzászólások - (5 perc)
- 2: A digitális etika megértése - (15 perc)
- 3: Csoportfeladat: Etikai dilemmák - (15 perc)
- 4: Reflexió és legfontosabb tanulságok - (5 perc)

1. lépés **Bevezetés az online etikába**

Kezdjük egy rövid videóval, amely egy olyan témát mutat be, amellyel gyakran találkozunk, de talán nem mindig gondolunk bele: az etikus viselkedést a digitális környezetben. Minden nap kapcsolatba lépünk másokkal online – tartalmakat osztunk meg, véleményt nyilvánítunk, vagy reagálunk arra, amit látunk. De vajon megálltunk-e valaha is azon gondolkodni, hogy az online tetteink etikusak és tiszteletteljesek-e?

Ez a videó kiemeli a digitális etika jelentését, fontosságát, valamint a pozitív és negatív online viselkedésformák hatását. Miközben nézed, arra biztatlak, hogy gondolkodj el azon, hogyan kapcsolódnak ezek a fogalmak a saját tapasztalataidhoz.

Nézzük meg a videót, és nézzük meg, van-e benne valami, ami megfogott vagy meglepett. Ha végeztünk, megbeszéljük a gondolataidat és az online térben felmerülő etikai dilemmákat.

1. lépés

Hogyan ismerjük fel az etikátlan viselkedést

Nézzük meg a videót: (automatikus magyar feliratozással)

- Most, hogy megnéztük a videót, meglepődtek valamin?
- Gondoljatok az etikus és etikátlan online viselkedés példáira.
- Voltatok már hasonló helyzetben, vagy megkérdőjelezted, hogy valami helyes-e?
- Szívesen hallanám a gondolataitokat – mi fogott meg a legjobban, és tapasztaltál-e már etikai dilemmákat online?
- Tudtad, hogy a digitális környezetben tanúsított viselkedésünk befolyásolhatja mások észlelését, sőt, akár az online közösség egészét is befolyásolhatja?

1. lépés

Bevezetés az online etikába

Például a másokat tiszteletben tartó tartalom megosztása és az átgondolt interakció bizalmat és pozitív kapcsolatokat építhet, míg az etikátlan viselkedés, mint például a káros vagy bántó megjegyzések, vagy a magánélet megsértése, súlyos következményekkel járhat.

Az online viselkedésünk nemcsak a saját digitális hírnevünkre van hatással, hanem másokra is. Az etikátlan cselekedetek félreértésekhez vezethetnek, árthatnak az emberi kapcsolatoknak, sőt akár konfliktusokat is teremthetnek egyének vagy csoportok között. Az etikus viselkedés fontosságának megértésével hozzájárulhatunk egy biztonságosabb, tiszteletteljesebb és befogadóbb digitális környezet megteremtéséhez mindenki számára.

2. lépés

A digitális etika megértése

1. **foratókönyv:** Egy diák megosztja osztálytársa személyes fotóját az interneten az engedélye nélkül, ami miatt az osztálytárs zavarban van és fel van háborodva. **Etikus ez? Miért, vagy miért nem?**

2. **foratókönyv:** Egy népszerű influenszer online reklámoz egy terméket, de nem hozza nyilvánosságra, hogy fizettek neki a promócióért. A követők úgy vélik, hogy a támogatás valódi. **Etikus ez? Mit lehetett volna másképp csinálni?**

3. **foratókönyv:** Egy baráti társaság létrehoz egy hamis közösségimédia-fiókot, amelyben egy nem kedvelt személynek adják ki magukat, és káros tartalmakat osztanak meg. **Etikus ez? Milyen következményekkel jár az ilyen viselkedés?**

4. **foratókönyv:** Egy online játékcég a játékosok privát adatait, például a tartózkodási helyüket és a játékon belüli aktivitásukat használja fel célzott hirdetések küldésére anélkül, hogy erről tájékoztatná őket. **Etikus ez? Hogyan tarthatják tiszteletben a vállalatok a felhasználók adatainak védelmét?**

2. lépés

A digitális etika megértése

5. forgatókönyv: Egy diák letölt és bead egy online talált esszét saját munkájaként egy tantárgyi feladathoz. Ez etikus? Hogyan befolyásolja ez az akadémiai becsületességet?

6. forgatókönyv: Egy közösségi média platform algoritmusokat használ szenzációhajhász vagy negatív tartalmak népszerűsítésére a felhasználói elköteleződés növelése érdekében. Ez etikus? Hogyan befolyásolja ez az online élményt?

7. forgatókönyv: Egy online fórum résztvevője névtelenül hamis információkat terjeszt egy cégről, zavart és kárt okozva a vállalkozásnak. Etikus ez? Hogyan árthat a félretájékoztatás egyéneknek vagy közösségeknek?

8. forgatókönyv: Egy tinédzser látja, hogy valakit online zaklatnak egy csoportos csevegésben, de úgy dönt, hogy nem avatkozik közbe, és nem jelenti az esetet. Etikus ez? Milyen felelőssége van az online szemtanúknak?

2. lépés

A digitális etika megértése

Az online viselkedés értékelése: etikus vagy sem?

Mi a véleményed az online előforduló helyzetekről? Láttál már olyan viselkedést, ami miatt elgondolkodtál: „Vajon ez a helyes cselekedet?” Akár személyes adatok engedély nélküli megosztásáról, bántó hozzászólások közzétételéről vagy félrevezető tartalom terjesztéséről van szó, az ilyen viselkedés fontos etikai kérdéseket vet fel.

Ebben a lépésben csoportként fogtok elemezni különböző digitális forgatókönyveket. Vitassátok meg, hogy a cselekedetek etikusak vagy etikátlanok-e, és magyarázzátok el, hogy miért. Gondoljátok át alaposan a lehetséges hatásukat – az egyénekre, a közösségekre vagy akár a tágabb digitális környezetre.

Tedd fel magadnak a következő kérdéseket:

- **Ez a cselekedet tiszteletben tartja mások jogait és magánéletét?**
- **Kiket érinthet, és hogyan?**
- **Mi lenne az etikusabb döntés ebben a helyzetben?**

2. lépés

A digitális etika megértése

Az online viselkedés értékelése: etikus vagy sem?

Miután csoportokban áttekintitek a valós digitális helyzeteket, megoszthatjátok egymással a gondolataitokat arról, hogy az adott cselekedetek etikusak voltak-e vagy sem. Például ezt mondhatjátok: „Úgy gondoltuk, hogy etikátlan valakinek a privát fotóját engedély nélkül megosztani, mert sérti a magánéletét és kárt okozhat.”

Azonosítsuk az etikátlan viselkedés néhány kulcsfontosságú **„vörös jelzését”** (red flag): olyan cselekedetek, amelyek tiszteletben tartják mások magánéletét, félretájékoztatást terjesztenek, vagy kárt okoznak. Gondoljuk át, milyen hatással vannak ezek a döntések az egyénekre és a tágabb digitális közösségre. Közös elmélkedéssel jobban megérthetjük, mit jelent felelősségteljesen és etikusan viselkedni online.

Etikai dilemmák

INSTRUKCIÓ

Ebben a tevékenységben a résztvevők kis csoportokban fognak dolgozni, hogy elemezzék a digitális környezettel kapcsolatos valós etikai dilemmákat. Minden csoport megvitatja a forgatókönyveket, azonosítja az etikai kihívásokat, és megfelelő megoldásokat javasol.

1. Csoportokba osztás: Ossza a résztvevőket 3-5 fős kis csoportokba.

2. Forgatókönyvek kiosztása: Minden csoport kap egy forgatókönyvkártyát, amely egy digitális etikai dilemmát ír le.

3. Megbeszélés: A csoportok 5-7 percet töltenek a következő kérdések megvitatásával:

- Etikus vagy etikátlan ez a cselekedet? Miért?
- Kit érinthet, és hogyan?
- Mi lenne a leetikusabb módja ennek a helyzetnek a kezelésének?

4. Megosztás és reflexió: Minden csoport röviden bemutatja a forgatókönyvét és a megoldásait az osztálynak.

Időtartam: 15 perc

3. lépés

Etikai dilemmák

Mit tennél? A digitális etika feltárása

Most, hogy megbeszéltük az etikus online viselkedés fontosságát, alkalmazzuk a tanultakat valós helyzetekben. Csoportokban közösen fogtok értékelni egy sor digitális környezettel kapcsolatos etikai dilemmát.

Ezek a dilemmák arra fognak ösztönözni, hogy kritikusan gondolkodj az online tevékenységekről és azok következményeiről. Minden egyes helyzet esetében beszéljétek meg:

- Etikus vagy etikátlan ez a cselekedet?
- Kire vonatkozik, és hogyan?
- Mi lenne a leetikusanabb válasz ebben a helyzetben?

3. lépés

Etikai dilemmák

Értékelj és dönts: Melyik a helyes választás?

A dilemma azonosítása: Ezek a dilemmák olyan forgatókönyveket foglalnak magukban, mint az adatvédelmi jogsértések, a félretájékoztatás megosztása vagy a káros online viselkedés.

A hatás megvitatása: Csoportként dolgozzatok együtt, és válaszoljatok a következő kérdésekre minden egyes dilemmához:

- Mi teszi ezt a cselekedetet etikussá vagy etikátlanná?
- Kit érint, és milyen módon?
- Mi lenne a legmegfelelőbb és legetikusabb válasz?

Reflexió és megosztás: A tevékenység végén minden csoport megosztja elemzését és megoldásait az osztállyal. Együtt átgondoljuk, hogyan teremthetünk etikus döntésekkel biztonságosabb és tiszteletteljesebb digitális tereket mindenki számára.

Etikus vagy sem? Digitális forgatókönyvek elemzése

INSTRUKCIÓK

Ebben a tevékenységben a résztvevők kis csoportokban fognak dolgozni, hogy elemezzék a digitális környezettel kapcsolatos valós etikai dilemmákat. Minden csoport megvitatja a forgatókönyveket, azonosítja az etikai kihívásokat, és megfelelő megoldásokat javasol.

1. Csoportokba osztás: Ossza a résztvevőket 3-5 fős kis csoportokba.

2. Forgatókönyvek kiosztása: Minden csoport kap egy forgatókönyvkártyát, amely egy digitális etikai dilemmát ír le.

3. Megbeszélés: A csoportok 5-7 percet töltenek a következő kérdések megvitatásával:

- Etikus vagy etikátlan ez a cselekedet? Miért?
- Kit érinthet, és hogyan?
- Mi lenne a leetikusabb módja ennek a helyzetnek a kezelésének?

4. Megosztás és reflexió: Minden csoport röviden bemutatja a forgatókönyvét és a megoldásait az osztálynak.

FORGATÓKÖNYVEK LISTÁJA

3. lépés

1. forgatókönyv: Megosztás engedély nélkül

Találsz egy vicces képet a barátodról az interneten, és úgy döntesz, hogy megkérdezés nélkül megosztod a közösségi médiában. A barátod később azt mondja, hogy zavarban van, és megkér, hogy távolítsd el a képet. Ez etikus? Mit tennél másképp?

2. forgatókönyv: Névtelen hozzászólások

Látod, hogy valaki névtelenül bántó hozzászólást tesz közzé egy online fórumon, és más felhasználók hasonló negatív megjegyzésekkel reagálnak. Mit kellene tenned szemlélődőként? A helyes döntés-e figyelmen kívül hagyni ezt a megjegyzést?

3. forgatókönyv: Valaki más munkájának felhasználása

Egy osztálytársam egy online művész alkotásait másolja le forrásmegjelölés nélkül, és beküldi az iskolai projekt részeként. Etikus ez? Miért fontos a kredit megadása?

4. forgatókönyv: Téves információ

Egy barátod megoszt egy online cikket, ami hamis egészségügyi tanácsokat tartalmaz. Nem vagy biztos benne, hogy pontos, de észreveszed, hogy gyorsan terjed. Milyen lépéseket tehetsz ennek ellenőrzésére és kezelésére?

5. forgatókönyv: Online tréfák

Egy diákcsoport létrehoz egy hamis közösségi média fiókot, tanárnak adva ki magukat, és olyan vicceket posztol, amelyek ártanak a tanár hírnevének. Milyen következményei vannak az ilyen viselkedésnek? Etikus ez?

6. forgatókönyv: Adatvédelmi incidens

Egy alkalmazás felhasználói adatokat gyűjt anélkül, hogy tájékoztatná a felhasználókat, és eladja azokat a hirdetőknak. A felhasználók később a hírekben fedezik fel ezt. Etikus ez? Hogyan kellene a vállalatoknak kezelniük a felhasználók adatainak védelmét?

Hogyan hatnak másokra az online
tevékenységeink?

Milyen szerepet játszunk az etikus
digitális környezet
megteremtésében?

Hogyan ösztönözhetjük a felelős
online viselkedést közösségeinkben?

Összefoglalásként szánjunk egy percet a mai ülésen eltöltött idő átgondolására. Gondoljátok végig:

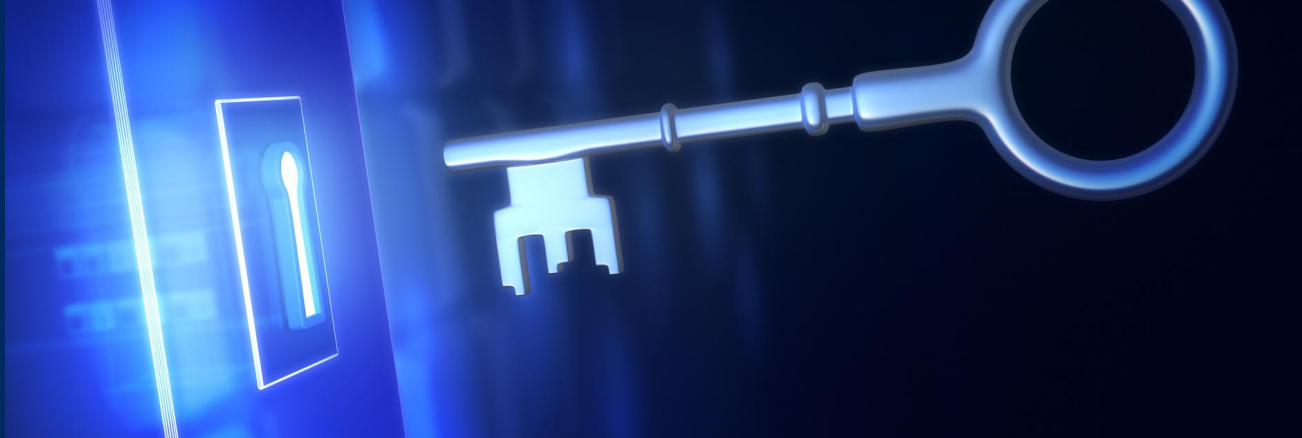
„Emlékszel olyan alkalomra, amikor láttál vagy részt vettél valamiben az interneten, ami miatt megkérdőjelezted, hogy helyesen cselekedtél-e?”

Emeld fel a kezed, ha eszedbe jut valami.

Azoknak, akik felemelték a kezüket, hogyan változtathatják meg a ma megvitatott ötletek és készségek a jövőbeni online viselkedésüket? Milyen lépést fognak tenni annak érdekében, hogy digitális interakcióik etikusak és tiszteletteljesek legyenek?

A cél az, hogy megálljunk, elgondolkodjunk és kritikusan gondolkodjunk a digitális terekben hozott döntéseinken. Még a kis cselekedetek is – mint például a magánélet tiszteletben tartása, a kedvesség terjesztése vagy a döntéseink megkérdőjelezése – segítenek egy etikusabb és pozitívabb online közösség létrehozásában.

Köszönöm, hogy ma ilyen figyelmesen részt vettetek!

Összefoglalás

Gondolkodj, mielőtt posztolsz: Állj meg egy pillanatra, és gondold át, hogy a szavaid, képeid vagy online tetteid hogyan befolyásolhatják mások életét. A digitális cselekedeteknek valós következményei vannak.

Tiszteletben tartsd a magánéletedet: Soha ne ossz meg személyes adatokat, fényképeket vagy tartalmakat másokról engedély nélkül. Tartsd tiszteletben a határokat a digitális terekben.

Pozitív interakció: Interakcióidban törekedj a kedvességre és a befogadásra. Kerüld a káros viselkedést, mint például az internetes zaklatás vagy a negativitás terjesztése.

Gyakorold a digitális őszinteséget: Légy őszinte abban, amit megosztol, kerüld a félretájékoztatást, és mindig ismerd el mások munkáját.

Légy felelősségteljes: Ismerd fel, hogy az etikus online viselkedés veled kezdődik. Mutass példát egy tiszteletteljes és felelősségteljes online közösség megteremtésére.

Útmutató tanárok és trénerek számára

Célkitűzés:

A lecke célja, hogy segítsen a digitális terekben tanúsított etikus viselkedésről folytatott beszélgetések lebonyolításában. A valós dilemmák és az etikai döntéshozatal feltárásával a résztvevők jobban megértik, hogy online cselekedeteik hogyan hatnak rájuk és másokra. Interaktív tevékenységek és reflexiók révén megtanulják, hogyan viselkedjenek felelősségteljesen, hogyan ösztönözzék a tiszteletet, és hogyan navigáljanak a digitális környezetekben empátiával és integritással.

Szükséges kellékek:

- Projektor és vászon
- Hangszórók
- Laptop vagy eszköz videójátszáshoz
- Etikai forgatókönyveket és vitaindító kérdéseket tartalmazó segédanyagok
- Etikai döntéshozatali ellenőrzőlista
- Filctollak és flipchartok csoportos tevékenységekhez
- Kis kártyák valós etikai dilemmákkal (csoportmunkához)
- Öntapadós jegyzetek ötletelési megoldásokhoz
- Hozzáférés online eszközökhöz vagy tényellenőrző platformokhoz (opcionális)

1. lépés: Bevezetés az online etikába és első hozzászólások (5 perc)

Üdvözet és bemutatkozás

Szeretettel üdvözljük a résztvevőket, és teremtsünk támogató környezetet. Mutassuk be a foglalkozás célját: megérteni az etikus viselkedés fontosságát a digitális terekben, és azt, hogy ez hogyan segíti elő a tiszteletteljes és befogadó online közösséget. Röviden vázoljuk fel a workshop felépítését, és hangsúlyozzuk a felelősség szerepét online cselekedeteinkben.

Videóvetítés

- Javasolt videó: „Mit jelent etikusnak lenni online?” (Ez a rövid videó, a pozitív és negatív online viselkedési formákat mutatja be, a tiszteletre, a felelősségre és az empátiára összpontosítva. Sajnos magyarul nem érhető el, ezért mellékeljük a szöveges leiratát.
- Alternatív videójavaslat: Az internetes kommunikáció néhány sajátossága Ez a videó az online kommunikáció sajátosságaival mutat rá arra, hogyan érthetjük félre online egymást, és milyen egyszerű megbántani valakit. Más megközelítésben ez is jó beszélgetésindító lehet a témához.

1. lépés: Bevezetés az online etikába (5 perc)

Főbb megbeszélési pontok

- Mit jelent etikusan viselkedni online?
- Miért fontos tiszteletteljesen és felelősségteljesen viselkedni a digitális terekben?
- Hogyan befolyásolhatja az etikátlan viselkedés, mint például a negativitás terjesztése vagy a személyes adatok megosztása, az egyéneket és a társadalmat?

Reflexiók kérdése

„Gondolj egy olyan alkalomra, amikor etikátlan viselkedést láttál vagy tapasztaltál online. Milyen érzéseket keltett benned, és mit lehetett volna másképp csinálni?”

2. lépés: A digitális etika megértése (15 perc)

Online viselkedés elemzése: etikus vagy etikátlan?

Ebben a feladatban a diákok valós élethelyzeteket fognak vizsgálni a digitális etikai szempontból. A cél az, hogy segítsék a résztvevőket az online tevékenységek kritikus értékelésében, a következmények megvitatásában, és a digitális terekben való felelősségteljes viselkedés módjain való elgondolkodásban.

Instrukciók

Csoportok létrehozása: A résztvevőket 3-5 fős kis csoportokba kell osztani.

Forgatókönyvek kiosztása: Osszon ki minden csoportnak egy forgatókönyvkártyát, amely egy online viselkedést ír le.

Elemzés és megbeszélés: A csoportok időt szánnak a forgatókönyvük elemzésére, és a következő kérdések megválaszolására:

- Etikus vagy etikátlan a viselkedés? Miért?
- Kire lehet hatással ez a lépés, és hogyan?
- Mi lett volna etikusabb döntés?

Meglátások megosztása: Minden csoport megosztja elemzéseit és reflexióit az osztállyal.

Főbb megbeszélési pontok

- Miért elengedhetetlen az etikus viselkedés a digitális térben?
- Hogyan befolyásolják az olyan cselekedetek, mint a privát tartalmak megosztása vagy a félretájékoztatás terjesztése az online bizalmat és a kapcsolatokat?
- Milyen lépéseket tehetnek az egyének a digitális etika és felelősségvállalás előmozdítása érdekében?

2. lépés: Csoporttevékenység – Etikus vagy etikátlan? (15 perc)

Forgatókönyvek elemzése

Ossza a résztvevőket kis csoportokra, és mindegyik csoportnak adjon egyet a következő forgatókönyvek közül. Kérje meg őket, hogy értékeljék, hogy a helyzet etikus vagy etikátlan-e, és vitassák meg az indoklásukat. Bátorítsa a csoportokat, hogy reflektáljanak olyan kulcsfontosságú pontokra, mint az átláthatóság, az őszinteség, a magánélet és a felelősségvállalás a digitális terekben.

Mintaforgatókönyvek

1. Személyes fénykép megosztása engedély nélkül

Értékelési tippek: Gondolja át a személyes tartalom hozzájárulás nélküli megosztásának hatását. Sérti-e a személyes határokat vagy a magánélet védelmét?

Hitelességre vonatkozó megjegyzések: Etikátlan. A privát fotók beleegyezés nélküli megosztása kárt okozhat és sértheti a magánéletet.

2. Az influencerszer felfedés nélkül népszerűsít egy terméket

Értékelési tippek: Értékelje az átláthatóságot és az őszinteséget a szponzoráció során. A követőknek tudniuk kell, ha a tartalom szponzorált.

Hitelességre vonatkozó megjegyzések: Etikátlan. A tájékoztatás hiánya félrevezeti a követőket. Az influencereknek egyértelműen fel kell tüntetniük a szponzorált tartalmat.

2. lépés: Csoporttevékenység – Etikus vagy etikátlan? (15 perc)

3. Hamis közösségi média fiók létrehozása

Értékelési tippek: Elemezze a szándékot és az okozott kárt. A hamis fiókok károsíthatják a hírnevet és érzelmi stresszt okozhatnak.

Hitelességre vonatkozó megjegyzések: Etikátlan. Hamis fiókok létrehozása mások megkárosítása céljából megtévesztő, és súlyos következményekkel járhat.

4. A játékosok személyes adatainak felhasználása tájékoztatásuk nélkül

Értékelési tippek: Gondolja át a felhasználók adatvédelmi jogait és az adatok átláthatóságát. A felhasználóknak tudniuk kell, hogyan használják fel az adataikat.

Hitelességre vonatkozó megjegyzések: Etikátlan. A személyes adatok hozzájárulás nélküli felhasználása bizalmat sért és megsérti a felhasználók magánéletét.

5. Letöltött esszé beküldése saját munkaként

Értékelési tippek: Gondoljon a plagizálásra és a feddhetetlenségre. A nem eredeti munka beküldése alááshatja az oktatásba vetett bizalmat.

Hitelességre vonatkozó megjegyzések: Etikátlan. A plágium károsítja az akadémiai integritást és tisztességtelen előnyöket teremt.

2. lépés: Csoporttevékenység – Etikus vagy etikátlan? (15 perc)

6. Szenzációhajhász tartalom népszerűsítése az elköteleződés értékeléséhez

Tipppek: Vizsgálja meg az algoritmusok szerepét a káros tartalmak népszerűsítésében. A negatív tartalom befolyásolhatja az érzelmeket és a véleményeket.

Hitelességre vonatkozó megjegyzések: Etikátlan. A káros tartalom haszonszerzés céljából történő népszerűsítése veszélyezteti a felhasználók jóllétét és bizalmát.

7. Hamis információk névtelen terjesztése

Értékelési tippek: Értékelje a hamis információk terjesztésével okozott károkat. Károsíthatja a vállalkozásokat és félrevezetheti a közösségeket.

Hitelességre vonatkozó megjegyzések: Etikátlan. A hamis információk terjesztése zavart kelthet, károsíthatja a vállalkozásokat és félrevezethet másokat.

8. Az online zaklatás figyelmen kívül hagyása szemlélődőként Értékelési

tippek: Beszéljétek meg a szemlélők felelősségét az online terekben. Az online zaklatás figyelmen kívül hagyása kárt okozhat.

Hitelességre vonatkozó megjegyzések: Etikátlan. A bántalmazás szemtanújaként tett lépések megtétele nem védi meg másokat, és fenntartja az internetes zaklatást.

Megosztás és megbeszélés: Minden csoport mutassa be az értékelését és az érvelését. Befejezésül beszélje meg az etikus viselkedés, az empátia és a felelősségvállalás fontosságát a digitális terekben.

3. lépés: Csoportos tevékenység – Etikai dilemmák (15 perc)

Ebben a tevékenységben a résztvevők valós etikai dilemmákat fognak megvizsgálni, hogy fejlesszék kritikai gondolkodásukat és felelősségteljes online döntéshozatali készségeiket.

Instrukciók

1. Csoportbontás: Oszd a résztvevőket kis csoportokra, és minden csoportnak jelölj ki egy forgatókönyvet.

2. Kérdések a megbeszéléshez:

- Ez etikus vagy etikátlan? Miért?
- Milyen lehetséges következményekkel járhat?
- Hogyan lehetett volna másképp kezelni?

3. Minden csoport **megosztja** a következtetéseit az osztállyal.

Forgatókönyvek:

1. Megosztás engedély nélkül

- Udvarias dolog megkérdezés nélkül közzétenni valakinek a fotóját?

2. Névtelen hozzászólások

- Mit tehetnek a szemtanúk, ha sértő megjegyzéseket látnak?

3. Más munkájának felhasználása

- Miért fontos a hivatkozások feltüntetése az online alkotók számára?

3. lépés: Etikai dilemmák (15 perc)

4. Téves információ

- Hogyan lehet ellenőrizni a tartalom hitelességét a megosztás előtt?

5. Online tréfák

- Milyen következményekkel jár a hamis fiókok vagy a káros viccek létrehozása?

6. Adatvédelmi incidens

- Hogyan biztosíthatják a vállalatok az átláthatóságot a felhasználói adatokkal kapcsolatban?

Összefoglalás

A csoportok megosztják ötleteiket, és hangsúlyozzák az etikus online viselkedés fontosságát egy tiszteletteljes digitális közösség létrehozása érdekében.

Etikai forgatókönyvek elemzése

Ossza a résztvevőket kis csoportokra, és mindegyik csoportnak jelöljön ki egyet a forgatókönyvek közül. Kérje meg őket, hogy vitassák meg, hogy a helyzet etikus vagy etikátlan-e, és osszák meg az érvelésüket. Bátorítsa a csoportokat, hogy gondolkodjanak el olyan alapelveken, mint a beleegyezés, az őszinteség, a magánélet védelme és az elszámoltathatóság az online terekben.

3. lépés: Csoportos tevékenység – Etikai dilemmák (15 perc)

Mintaforgatókönyvek

1. Megosztás engedély nélkül

Egy vicces fotót osztanak meg az interneten a barátodról anélkül, hogy engedélyt kérnének tőle. A barát zavarban van, és megkér, hogy távolítsd el a képet.

Vitaindító kérdések:

- Ez etikus? Miért, vagy miért nem?
- Hogyan biztosíthatjuk mások online magánéletének tiszteletben tartását?
- Mit tennél másképp ebben a helyzetben?

2. Névtelen hozzászólások

Észreveszed, hogy egy anonim felhasználó bántó megjegyzéseket tesz közzé egy fórumon, és mások is csatlakoznak hozzá hasonló negatív megjegyzésekkel.

Vitaindító kérdések

- Milyen felelőssége van a szemtanúknak ebben a helyzetben?
- A káros viselkedés figyelmen kívül hagyása helyes döntés? Miért, vagy miért nem?
- Hogyan lehet ilyen helyzetekben konstruktívan cselekedni?

3. Más munkájának felhasználása

Egy osztálytársam lemásolja egy online művész alkotásait, és hivatkozás nélkül beküldi azokat iskolai projektként.

3. lépés: Etikai dilemmák (15 perc) Megbeszélési pontok

- Etikus ez? Miért fontos a megfelelő elismerés?
- Milyen hatással van ez a viselkedés az alkotókra és a művészekre?
- Hogyan ösztönözhetjük az eredetiséget és mások munkájának tiszteletben tartását?

4. Téves információ

Egy barátod megoszt egy online cikket, ami hamis egészségügyi tanácsokat állít. Nem vagy biztos a pontosságában, de gyorsan terjed.

Vitaindító kérdések:

- Milyen lépéseket tehet a cikkben szereplő információk ellenőrzésére?
- Miért fontos megállítani a félretájékoztatás terjedését?
- Hogyan ösztönözheted másokat arra, hogy megosztás előtt ellenőrizzék a tényeket?

5. Online átverések

Egy diákcsoport létrehoz egy hamis közösségi média fiókot, tanárnak adva ki magukat, és olyan vicceket osztanak meg, amelyek ártanak a tanár hírnevének.

Vitaindító kérdések

- Milyen következményekkel járhat az ilyen viselkedés a tanárra és a diákokra nézve?
- Ez etikus? Miért, vagy miért nem?
- Hogyan befolyásolja az online viselkedés a valós kapcsolatokat és a bizalmat?

3. lépés: Etikai dilemmák (15 perc)

6. Adatvédelmi incidens

Egy alkalmazás felhasználói adatokat gyűjt anélkül, hogy tájékoztatná a felhasználókat, és ezeket az adatokat eladja a hirdetőknél. A felhasználók ezt később a hírekben fedezik fel.

Vitaindító kérdések:

- Etikus ez? Hogyan kellene a vállalatoknak kezelniük a felhasználói adatokat és az adatvédelmet?
- Miért fontos az átláthatóság az adatgyűjtésben?
- Hogyan védhetik meg jobban a felhasználók az online magánéletüket?

Csoportos megosztás és reflexió

A megbeszélések után kérje meg a csoportokat, hogy osszák meg a forgatókönyvüket, a főbb pontokat és a következtetéseket az osztállyal. Zárásként gondolják át a csoportban az etikus döntéshozatal fontosságát a digitális környezetben, valamint az online viselkedés hatását az egyénekre és a közösségekre.

4. lépés: Reflexió és főbb tanulságok (5 perc)

Csoportos reflexió

Reflexiós kérdések:

- Emlékszel egy olyan alkalomra, amikor láttál vagy részt vettél valamiben online, ami elgondolkodtatott, hogy helyesen cselekedtél-e?
- Hogyan változtathatják meg a ma megvitatott ötletek és készségek a jövőbeni online viselkedésedet?
- Emeld fel a kezed, ha valami eszedbe jut, és oszd meg, hogyan közelítenéd meg a hasonló helyzeteket a jövőben másképp!

Főbb tanulságok:

- **Gondolkodj, mielőtt posztolsz:** Állj meg egy pillanatra, és gondold át, hogy a szavaid, képeid vagy tetteid hogyan befolyásolhatják másokat. A digitális cselekedeteknek valós következményei vannak.
- **Tartsd tiszteletben a magánéletemet:** Mindig kérj engedélyt, mielőtt megosztasz valaki más személyes adatait, fotóit vagy tartalmát.
- **Pozitív interakció:** Támogasd a kedvességet és a befogadást. Kerüld a káros viselkedési formákat, mint például az internetes zaklatás vagy a negativitás terjesztése.
- **Gyakorold a digitális őszinteséget:** Ossz meg igaz tartalmakat, ellenőrizd az információkat a megosztás előtt, és add meg a krediteket, ahol megérdemlik.
- **Légy felelősségteljes:** Az etikus online viselkedés veled kezdődik. Mutass példát egy tiszteletteljesebb és felelősségteljesebb online közösség megteremtéséhez.

Utánkövetés és otthoni tevékenységek

1. Valóság-ellenőrzés a közösségi médiában: Arra kérjük a résztvevőket, hogy minden nap elemezzenek egy trendi bejegyzést vagy címsort, és döntsék el, hogy a megosztott információ etikus, pontos és tiszteletteljes-e.

2. Tanítás és tényellenőrzés közösen: Ösztönözze a diákokat, hogy beszélgessenek a digitális etikáról családjukkal vagy barátaikkal, és ellenőrizzék az online történetek tényeit az órán tanult módszerek segítségével.

Tippek :

- **Időgazdálkodás:** Tartsa a megbeszéléseket fókuszban, és gondoskodjon arról, hogy minden lépés a tervek szerint haladjon.
- **Ösztönözze a részvételt:** Ösztönözze a csendesebb tanulókat, hogy csoportos vagy páros munkával osszák meg gondolataikat.
- **Rugalmas megközelítés:** Készülj fel mind online eszközökkel, mind fizikai anyagokkal a különböző tanulási környezetekhez.

KVÍZ

1. Miért fontos az etikus viselkedés a digitális környezetben?

- A) Bizalom és tisztelet kiépítése az online közösségekben
- B) Több követő szerzése
- C) Csak jogi kötelezettségek teljesítése
- D) Minden szabad megosztása

2. Milyen etikai elvet sért, ha egy barátod személyes fotóját megosztod a közösségi médiában az ő engedélye nélkül?

- A) Adatvédelem
- B) Felelősségvállalás
- C) Őszinteség
- D) Empátia

3. Miért etikus, ha egy influenszer szponzorált tartalmat népszerűsít anélkül, hogy nyilvánosságra hozza azt?

- A) Mert sérti a magánéletet
- B) Mert félrevezeti a követőket
- C) Mert jó stratégia több termék eladására
- D) Mert sérti mások jogait

KVÍZ

4. Milyen etikai kérdés merül fel, amikor a közösségi média platformok a felhasználók adatait hirdetésekhez használják fel anélkül, hogy tájékoztatnák őket?

- A) Átláthatóság hiánya
- B) Empátia hiánya
- C) Tisztelet hiánya
- D) Plágium

5. Milyen lehetséges hatásai vannak a hamis információk terjesztésének a digitális környezetekben?

- A) Csak szórakoztató vitát teremt
- B) Félrevezeti az embereket és károsítja a társadalmat
- C) Fokozott felhasználói elköteleződést ösztönöz
- D) Jó beszélgetést indít el

VÁLASZOK

- 1. kérdés: A
- 2. kérdés: A
- 3. kérdés: B
- 4. kérdés: A
- 5. kérdés: B

Eszközök

Európai Digitális Média Megfigyelőközpont (EDMO)

Az Európai Digitális Média Megfigyelőközpontja (EDMO) támogatja a tényellenőrzők, médiatudatosság-szakértők és kutatók közötti együttműködést az online dezinformáció kezelése érdekében. Médiaszervezetekkel, platformokkal és szakemberekkel működik együtt a dezinformáció elemzése és kezelése érdekében.

Az EDMO 28 EU- és EGT-országban 14 nemzeti vagy multinacionális központra támaszkodik, betekintést nyújtva a helyi digitális média kihívásaiba.

edmo.eu

Európai Audiovizuális Médiaszolgáltatói Szabályozók Csoportja

A Biztonságosabb Internet Központok Európa-szerte nemzeti szabályozó hatóságok által létrehozott és az Európai Bizottság által finanszírozott központok. Ezek a központok különféle projekteket működtetnek, amelyek célja a gyermekek online fenyegetésekkel szembeni védelme, a médiatudatosság előmozdítása és az online biztonsággal kapcsolatos képzések nyújtása.

erga-online.eu

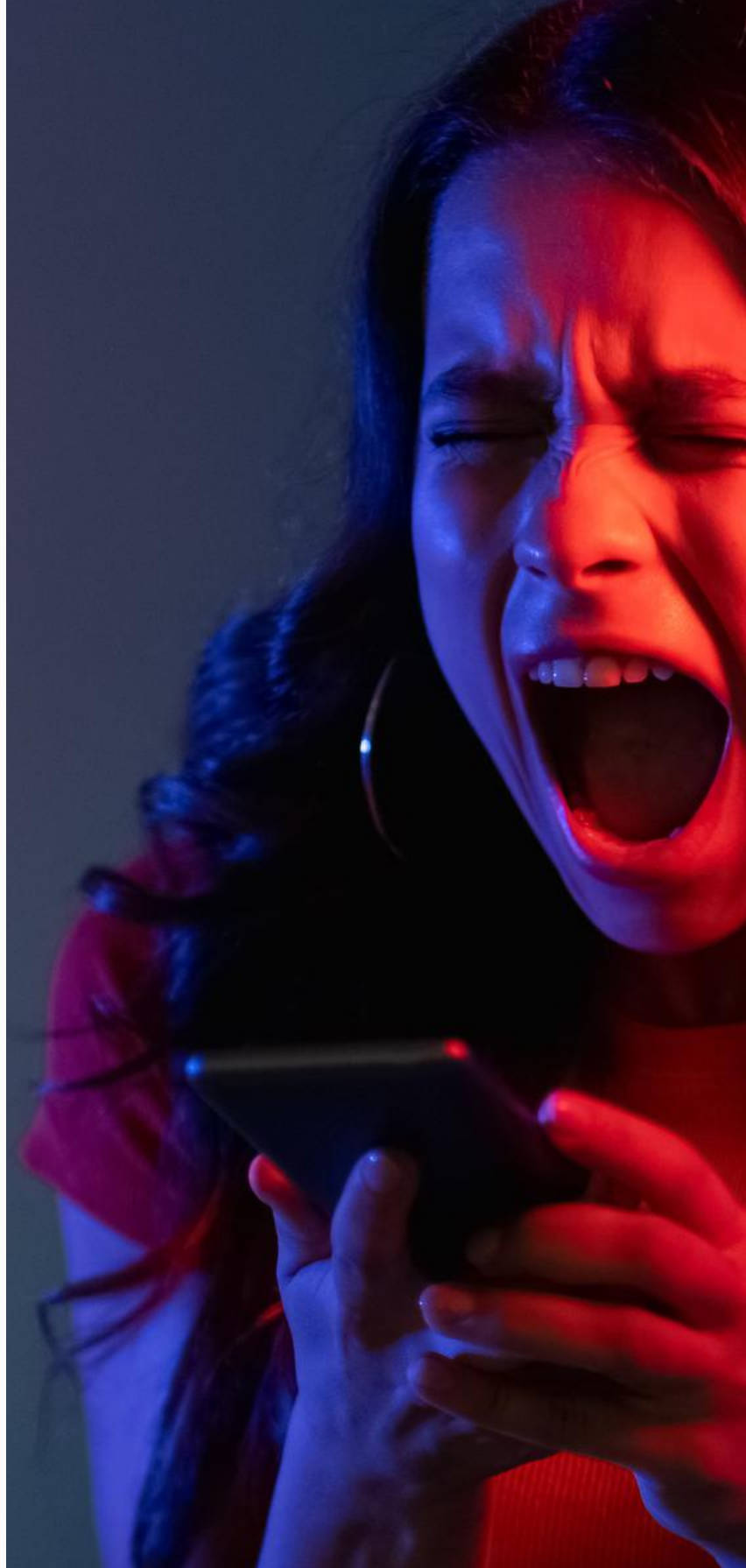
Hivatkozások

- Ankara University. (2024). Understanding online ethics and social media etiquette [PowerPoint slides]. Ankara University Educational Research Center.
- Digital Responsibility and Respect Resources. (n.d.). A guide for youth workers. Retrieved from <https://www.digitalresponsibility.org>.
- Hungarian Safer Internet Programme. (n.d.). Ethical conduct in online spaces. Retrieved from <https://www.saferinternet.hu>
- NASK. (n.d.). Digital ethics guide. National Academic and Social Knowledge Initiative. Retrieved from <https://www.nask.pl>
- Safer Internet Center Türkiye. (n.d.). Digital ethics and social media behavior guide. Retrieved from <https://www.saferinternet.org.tr>
- European Digital Media Observatory. (n.d.). About EDMO. Retrieved from <https://edmo.eu>
- European Regulators Group for Audiovisual Media Services. (n.d.). ERGA's role in audiovisual regulation. Retrieved from <https://erga-online.eu>
-

Centrum Wspierania
Edukacji
i Przedsiębiorczości

Co-funded by
the European Union